

Arbetskostnadsindex för arbetare och tjänstemän inom privat sektor (AKI)

2013

AM0301

Innehåll

0	Allmänna uppgifter	2
0.1	Ämnesområde	2
0.2	Statistikområde	2
0.3	SOS-klassificering	2
0.4	Statistikansvarig.....	2
0.5	Statistikproducent	2
0.6	Uppgiftsskyldighet.....	2
0.7	Sekretess och regler för behandling av personuppgifter.....	2
0.8	Gallringsföreskrifter.....	3
0.9	EU-reglering.....	3
0.10	Syfte och historik	3
0.11	Statistikanvändning.....	4
0.12	Uppläggning och genomförande	4
0.13	Internationell rapportering.....	4
0.14	Planerade förändringar i kommande undersökningar	4
1	Översikt.....	5
1.1	Observationsstorheter	5
1.2	Statistiska målstorheter	5
1.3	Utfloeden: statistik och mikrodata.....	6
1.4	Dokumentation och metadata.....	6
2	Uppgiftsinsamling.....	7
2.1	Ram och ramförfarande.....	7
2.2	Urvalsförfarande	7
2.3	Mätinstrument	7
2.4	Insamlingsförfarande	7
2.5	Databeredning	7
3	Statistisk bearbetning och redovisning	8
3.1	Skattningar: antaganden och beräkningsformler.....	8
3.2	Redovisningsförfaranden.....	11
4	Slutliga observationsregister.....	12
4.1	Produktionsversioner	12
4.2	Arkiveringsversioner	12
4.3	Erfarenheter från senaste undersökningsomgången	12

0 Allmänna uppgifter

0.1 Ämnesområde

Ämnesområde: Arbetsmarknad

0.2 Statistikområde

Statistikområde: Löner och arbetskostnader

0.3 SOS-klassificering

Ingår ej i Sveriges officiella statistik.

0.4 Statistikansvarig

Myndighet/organisation: Statistiska centralbyrån (SCB)
Postadress: SCB, 701 89 Örebro
Besöksadress: Klostergatan 23, Örebro
Kontaktperson: David Rydén
Telefon: 019 – 17 63 44
E-post: förnamn.efternamn@scb.se

0.5 Statistikproducent

Myndighet/organisation: Statistiska centralbyrån (SCB)
Postadress: SCB, 701 89 Örebro
Besöksadress: Klostergatan 23, Örebro
Kontaktperson: David Rydén
Telefon: 019 – 17 63 44
E-post: förnamn.efternamn@scb.se

0.6 Uppgiftsskyldighet

Skyldighet att lämna uppgifter till den underliggande undersökningen, Konjunkturstatistik, löner för privat sektor (KLP) föreligger enligt lagen om den officiella statistiken (SFS 2001: 99) och Medlingsinstitutets (MI) föreskrifter (SCB-FS 2012:3).

0.7 Sekretess och regler för behandling av personuppgifter

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

0.8 Gallringsföreskrifter

Inte aktuellt. Blanketter från KLP gallras löpande efter två år (se Beskrivning av statistiken för AM0101).

0.9 EU-reglering

Ingen reglering föreligger.

0.10 Syfte och historik

AKI skall mäta företagens genomsnittliga arbetskraftskostnader för privat sektor totalt men även för dess olika delbranscher och aggregat av dessa. Beräkningar görs för arbetare och tjänstemän inom privat sektor. Indexserierna används bland annat som prognosinstrument vid bedömning av det nationella ekonomiska läget, som underlag vid prissförhandlingar (exempelvis indexreglering i avtal mellan olika parter) och för att åskådliggöra företagens arbetskraftskostnadsutveckling.

AKI för industriarbetare beräknades första gången 1967 (1967=100) och publicerades i det statistiska meddelandet AM15. Detta index var en vidareutveckling av indexserien "Lön för arbetad tid" som under perioden 1947 – 1967 insamlade uppgifter om lönedata kvartalsvis. Under denna period, liksom nu, innefattade arbetskostnadsindexen även indirekta lönekostnader (semesterlön, helgdagslön etc.) och arbetskraftskostnader (ATP-avgift, sjukförsäkringsavgift etc.).

Från och med februari 1974 påbörjades en ny arbetskostnadsindexserie (årsvis för industritjänstemän) med 1973 som basår och med näringsgrenarna indelade enligt SNI69. Denna serie publicerades i serien AM27. 1995 publicerades för första gången kvartalsserier för både arbetare och tjänstemän och innehållet i serien AM27 ersätts med kvartalsvärden. 1997 ersattes både AM15 och AM27 med publikationen AM39. AM39 lades ned i samband med att AKI upphörde med att tillhöra Sveriges officiella statistik (SOS) under halvårsskiftet 2008.

Fr.o.m. januari 2009 publiceras AKI enligt SNI2007 (standard för svensk näringsgrensindelning). med basperiod januari 2008 för arbetare respektive tjänstemän. Publiceringen sker på SCB:s hemsida och innefattar förutom

pressmeddelande, indexserier för arbets- och lönekostnader. På hemsidan redovisas även kostnaderna i kronor.

0.11 Statistikanvändning

Det primära användningsområdet för AKI är att utföra prisjusteringar enligt avtal mellan företag. Förutom som prisjusteringar används AKI för att bedöma det nationella ekonomiska läget.

0.12 Uppläggning och genomförande

AKI är inte en insamlade produkt utan är uppbyggd av primärdata från flera andra olika undersökningar. Från KLP (AM0101) hämtas varje månad uppgifter om bland annat lönekostnader och sjuklön för både arbetare och tjänstemän från företag med minst 5 anställda. Från Lönestrukturstatistiken, privat sektor, SLP (AM0103), hämtas komponenter angående bland annat förmåner, helglöner och arbetade timmar som integreras i AKI. Slutligen används semesterlönegrundande frånvarotimmar från Arbetskraftsundersökningar, AKU (AM0401) i beräkningen av semesterlön.

Med hjälp av dessa komponenter beräknas varje månad företagens kostnader för arbetad och ej arbetad tid. På denna kostnad adderas arbetsgivaravgifter, avtalade försäkringskostnader och särskild löneskatt för att slutligen få fram en arbetskostnad per timme för arbetare och per månad för tjänstemän. Utifrån dessa arbetskostnader beräknas därefter ett månatligt index för såväl arbetare som för tjänstemän inom den privata sektorn. Indextal beräknas för ett antal olika branscher enligt SNI2007.

0.13 Internationell rapportering

Ingen internationell rapportering sker.

0.14 Planerade förändringar i kommande undersökningar

Det finns inga planerade förändringar av AKI i nuläget.

1 Översikt

1.1 Observationsstorheter

AKI undersöker arbetare och tjänstemän inom privat sektor inom SNI2007 B-S exklusive O. Med företag inom privat sektor avses handelsbolag, kommanditbolag, aktiebolag, ekonomiska föreningar, stiftelser och ideella föreningar och som har minst fem anställda enligt FDB. Populationen definieras med att den institutionella sektorkoden motsvarar företag inom icke-finansiell företagssektor, finansiell företagssektor, kyrkokommunal sektor, hushåll, icke vinstdrivande hushållsorganisationer, samt aktiebolag utom bank och försäkring hänförliga till landstingskommunal-, primärkommunal och statlig sektor. Offentligt ägda aktiebolag samt statliga affärsverk och Sveriges riksbank ingår i undersökningen. Företagen delas in i storleksklasser från fem anställda och uppåt. Som anställda definieras personal med marknadsmässig lönesättning i åldern 18 - 64 år. Personer i arbetsmarknadspolitiska åtgärder, ombordanställda i utrikes sjöfart samt betinganställda ingår ej i undersökningen. Som arbetare definieras anställda tillhörande LO:s avtalsområde. Anställda som går under medarbetaravtal definieras oftast som tjänstemän liksom anställda inom SACO:s och TCO:s avtalsområden.

1.2 Statistiska målstorheter

Arbetskostnadsindex är ingen insamlade produkt utan är uppbyggt av primär-data från flera andra undersökningar. Från Konjunkturstatistik, löner för privat sektor KLP (AM0101) hämtas varje månad uppgifter om bland annat lönekostnader och sjuklön för både arbetare och tjänstemän. Från Lönestrukturstatistik, privat sektor SLP (AM0103) hämtas komponenter angående bland annat förmåner, helglöner och arbetade timmar som integreras i AKI. Slutligen används semesterlönegrundande frånvarotimmar från Arbetskraftsundersökningar AKU (AM0401) i beräkningen av bland annat semesterlön. Med hjälp av dessa komponenter beräknas varje månad företagets kostnader för arbetad och ej arbetad tid. På denna kostnad adderas arbetsgivaravgifter, avtalade försäkringskostnader och särskild löneskatt för att slutligen få fram en arbetskostnad per timme för arbetare och per månad för tjänstemän. Utifrån dessa arbetskostnader beräknas därefter ett månatligt index för såväl arbetare som för tjänstemän i den privata sektorn. Indexetal beräknas för ett antal olika branscher enligt SNI2007 (standard för svensk näringsgrensindelning 2007).

1.3 Utflöden: statistik och mikrodata

Resultaten publiceras på SCB:s hemsida i form av pressmeddelanden, i de statistiska databaserna samt i tabeller i kombination med förklarande text.

1.4 Dokumentation och metadata

Statistiken finns även dokumenterad i Beskrivning av statistiken med kvalitetsdeklaration.

2 Uppgiftsinsamling

Till grund för Arbetskostnadsindex för arbetare och tjänstemän inom privat sektor ligger statistikuppgifter från Konjunkturstatistik, löner för privat sektor som är en urvalsundersökning. Från Lönestrukturstatistik, privat sektor hämtas komponenter angående bland annat förmåner, helglöner och arbetade timmar som integreras i AKI. Slutligen används semesterlönegrundande frånvarotimmar från Arbetskraftsundersökningar i beräkningen av bland annat semesterlön. För mer information om detaljer kring uppgiftsinsamling i dessa undersökningar hänvisas till den dokumentation som är gjord för respektive undersökning.

2.1 Ram och ramförfarande

Grundmaterialet till AKI hämtas från Konjunkturstatistik, löner för privat sektor. Ramen i KLP består av företag med minst 5 anställda inom privat sektor. För mer information om detaljer hänvisas till den undersökningens dokumentation.

2.2 Urvalsförfarande

Se Beskrivning av statistiken samt övrig dokumentation för Konjunkturstatistik, löner för privat sektor.

2.3 Mätinstrument

Se Beskrivning av statistiken samt övrig dokumentation för Konjunkturstatistik, löner för privat sektor.

2.4 Insamlingsförfarande

Insamling sker månadsvis vad gäller de komponenter som hämtas från Konjunkturstatistik, löner för privat sektor och Arbetskraftundersökningarna. Övriga komponenter är årskonstanter som uppdateras inför varje nytt undersökningsår. Information om arbetsgivaravgifter och andra avtalade sociala avgifter hämtas årligen från olika källor bland annat Svenskt Näringsliv.

2.5 Databeredning

Arbetskostnadsindex för arbetare och tjänstemän inom privat sektor är uppbyggt av primärdata från flera andra statistiska undersökningar. För mer information om detaljer kring dessa undersökningar hänvisas till respektive undersöknings dokumentation.

3 Statistisk bearbetning och redovisning

Arbetskostnadsindex (AKI) består av sammanställningar av andra undersökningars punktskattningar avseende de flesta komponenter.

3.1 Skattningar: antaganden och beräkningsformler

Nedan följer en kort beskrivning av ingående komponenter och hur de beräknas. Komponenter som hämtas direkt från annan undersökning redovisas ej. Konjunkturstatistik, löner för privat sektor, Lönestrukturstatistik, privat sektor och Arbetskraftsundersökningarna benämns KLP, SLP och AKU nedan.

AKI för arbetare beräknas enligt formeln:

$$I_t = I_0 \frac{\text{Arbetskostnaden i kronor}_t}{\text{Arbetskostnaden i kronor}_0}$$

I=Indextal

t=Aktuell mätmånad

0=Basperiod

AKI för arbetare

- *Helglön*

"Genomsnittlig helglönekvot" * "Timlön exkl. övertid"

Beräknas genom att multiplicera "genomsnittlig helglönekvot (SLP)" med "Timlön exkl. övertid (KLP)". Den genomsnittliga helglönekvoten levereras årsvis från SLP-undersökningen.

- *Semesterlön*

("Timlön (KLP)" + "Helglön" + "Förmåner (SLP)" + "Sjuklön") *
"Semesterlönegrundande frånvaro" * "Semesterlön"

där;

- *Förmåner*; är en årlig konstant som har beräknats utifrån SLP-underlaget.

- *Sjuklön*; Sjuklön hämtas från *Konjunkturstatistik, löner för privat sektor (KLP)*. Vid beräkningen av sjuklön i AKI används ett glidande medelvärde omfattande de fyra senaste mätmånadernas genomsnittliga sjuklöner.

- *Semesterlönegrundande frånvaro*

Beräknas utifrån uppgifter från AKU.

- *Semesterlön*

13 procent används schablonmässigt (12 procent enligt lag, 1 procent enligt avtal).

- *Lön för ej arbetad tid, sjuklön och andra kontanta ersättningar*

("Förmåner" + "Sjuklön")

Beräknas genom att addera "Förmåner (SLP)" med "Sjuklön (KLP + justering)".

- *avtalade sociala avgifter (arbetare)*

I AKI används de procentsatser som ingår i SAF-LO avtalet. Dessa fastställs innan årets början och kan i teorin ändras under året. Hämtas från bland annat Svenskt Näringsliv (4,91 procent för 2013).

- *lagstadgade arbetsgivaravgifter*

De lagstadgade arbetsgivaravgifterna är samma för arbetare och tjänstemän. För 2013 används 31,42 procent.

För personer som vid årets ingång inte fyllt 26 år är dock de lagstadgade arbetsgivaravgifterna sänkta till 15,51 %. Utifrån den relativa fördelningen av lönesumman mellan gruppen under 26 år och gruppen 26 år och äldre, viktas en lagstadgad arbetsgivaravgift. Denna viktade procentsats ligger sedan till grund för beräkning av den lagstadgade arbetsgivaravgiften för AKI.

- *särskild löneskatt*

I arbetskostnaden ingår även *särskild löneskatt* på pensionskostnaderna för de anställda vilket innebär bl.a. att löneskatt betalas på pensionspremier. Den särskilda löneskatten för 2013 motsvarar ca 1,1 % av lönesumman för arbetare.

AKI för tjänstemän beräknas enligt;

$$I_t = I_0 * \frac{\text{Arbetskostnaden per månad i kronor}_t}{\text{Arbetskostnaden per månad i kronor}_0} * \frac{\text{Arbetade timmar per månad}_0}{\text{Arbetade timma permånad}_{u-1}}$$

I=Indextal

t=Aktuell mätmånad

u=Aktuellt år

0=Basperiod

Beräkningarna av arbetskostnadsindex för tjänstemän baseras på konjunkturstatistikens överenskomna månadslöner för överenskommen arbetstid enligt anställningsavtal. Av denna anledning görs en justering för eventuella arbetstidförändringar. För att beräkna den genomsnittliga månadsarbetstiden används genomsnittlig veckoarbetstid för olika branscher från lönestrukturstatistiken (SLP).

AKI för tjänstemän

– *Genomsnittlig månadslön inklusive provisioner, förmåner, sjuklön m.m.*

("Månadslön exkl. förmåner" * "Förmånskvot" + "Sjuklön")

Beräknas med hjälp av "månadslön exklusive förmåner" (KLP), framräknad förmånskvot (SLP) och "sjuklön" (KLP + justering).

– *avtalade sociala avgifter (tjänstemän)*

I AKI används de procentsatser som ges för tjänstemän som omfattas av ITP 2. Procentsatsen för ITP 2 ses som preliminär under året och kommer att fastställas efter årets slut. Anledningen till att det endast kan göras en uppskattning beror på att ITP 2-premien styrs av företagets ålders- och inkomststruktur, ju äldre och ju bättre lön desto större blir ITP-premien (12,36 procent varav 11,80 procentenheter motsvarar ITP 2-premien för 2013).

– *lagstadgade arbetsgivaravgifter*

De lagstadgade arbetsgivaravgifterna är samma för arbetare och tjänstemän. För 2013 används 31,42 procent.

För personer som vid årets ingång inte fyllt 26 år är dock de lagstadgade arbetsgivaravgifterna sänkta till 15,49 %. Utifrån den relativa fördelningen av lönesumman mellan gruppen under 26 år och gruppen 26 år och äldre, viktas en lagstadgad arbetsgivaravgift. Denna viktade procentsats ligger sedan till grund för beräkning av den lagstadgade arbetsgivaravgiften för AKI.

– *Särskild löneskatt*

I arbetskostnaden ingår även *särskild löneskatt* på pensionskostnaderna för de anställda vilket innebär bl.a. att löneskatt betalas på pensionspremier. Den särskilda löneskatten för 2013 motsvarar ca 2,86 % för tjänstemän.

3.2 Redovisningsförfaranden

Det framräknade resultatet publiceras den 30:e varje månad (utom i mars eftersom januari- och februarivärden publiceras samtidigt i maj) på produktsidan. Notera att då den 30:e infaller en helgdag samt i maj och november flyttas publiceringen till närmaste vardag.

4 Slutliga observationsregister

4.1 Produktionsversioner

Ej aktuellt

4.2 Arkiveringsversioner

Ej aktuellt

4.3 Erfarenheter från senaste undersökningsomgången